

2 faste remskiver for at drive skruen i den ene eller anden retning. I hver ende af pressen er der ovenpaa og for enderne opfældbare lemmer.

Naar der skal presses, staar skruen i den ene yderstilling. Emballagetraaden fæstes til stemplet og træspiler nedsættes, hvorefter strøet ifyldes, lemmen igjenslaaes og skruen sættes i bevægelse. Naar ballen er passe sammenpresset, stoppes skruen og emballagetraaden trækkes til ved hjælp af et tungt lod. Lemmen ovenpaa pressen aabnes, hvorefter traaden afkattes og fæstes. Derefter aabnes lemmen for enden af pressen, skruen sættes paany igang og ballen skyves færdig ud paa gulvet. I den anden ende af pressen emballeres saa en ny balle paa samme maade. Som det vil sees, ledes strøet gennem tragte ovenfra ind i pressen.

Der kan produceres 120 baller à 65 kg. pr. 10 timer med 2 arbejdere og en drivkraft af ca. 3 ehk.

Denne slags presse vil særlig kunne finde anvendelse ved mindre anlæg, hvor man producerer saavel torvstrø som torvmuld.

## UNDERSØGELSE AF TORVSTRØ OG TORVMULD.

AF PROFESSOR DR. B. TACKE, BREMEN.

KORRESPONDERENDE MEDLEM AF DET NORSKE MYRSELSKAB.

UDDRAG AF EN ARTIKEL I »MITTEILUNGEN DES VEREINS ZUR FÖRDERUNG DER MOORKULTUR IM DEUTSCHEN REICHE«, NR. 3 FOR 1906.

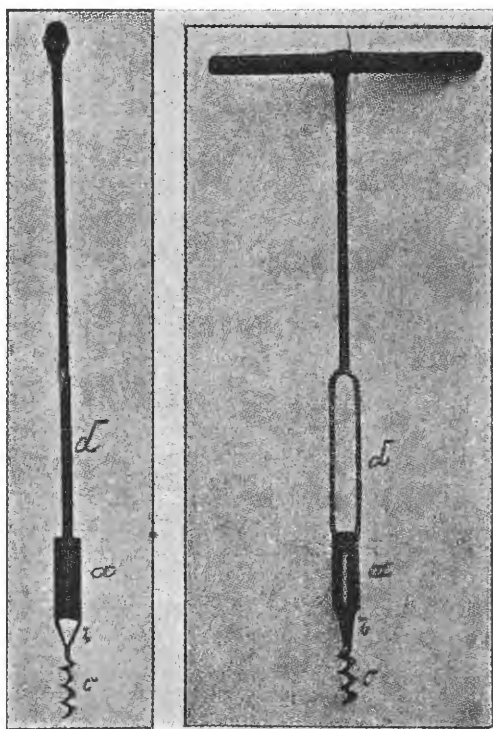
**N**ØDVENDIGHEDEN af, at der ved leverancer af torvstrø kan føres kontrol med kvaliteten, bliver mere og mere anerkjendt. De egenskaber, som i første række er afgjørende for torvstrø, er *vandopsugningsevne* og *vandgehalt*. Alle foreslaaede metoder for undersøgelse af disse egenskaber uden at udtage omhyggelige gjennemsnittsprøver har vist sig at være hensigtsløse. Erholdelse af en gjennemsnittsprøve af torvstrøballer kan kun være paalidelig, naar man, ligesom ved prøveudtagning af andre materialer af uensartet beskaffenhed, udtager særprøver af et større antal baller, forener disse til en omhyggelig sammenblandet prøve og deraf udtager en gjennemsnittsprøve for selve undersøgelsen.

En vanskelighed ved prøvetagning af torvstrøballer har hidtil været, at man ikke har havt et instrument, ved hjælp af hvilket man hurtigt og bekvemt kan udtage prøver af et større antal baller fra hvilken som helst del af samme, uden at rive ballerne istykker.

Efter mange forsøg mener jeg at have fundet et for dette øiemed skikket bor, som er vist i hosstaaende illustration. Dette bestaar af et ca. 12 cm. langt Mannesmannstaalrør  $a$  af 40 mm. diam. og 1 mm.

godstykke. Nedentil er røret ved to sammenbøiede ben *b* fæstet til en korktrækkerformet skrue *c*. I den øvre ende er røret, som vist, fæstet til en jerngaffel. Røret *a* er i en længde af 8 cm forsynet med en 8 mm. bred slids. Underkanten af røret *a* og benene *b* er i bevægelsesretningen knivformede.

Boret lader sig let bore ind i haardt pressede torvstrøballer. Saa snart røret *a* er fyldt, bliver boret trukket ud og rørets indhold tøm-



mes, hvilket sker ved, at man trykker stoffet ud oventil eller nedentil ved hjælp af en staastraad eller lignende, der stikkes ind i slidsen i røret *a*. Saaledes kan der paa hvilket som helst sted i torvstrøballen udbores cylindriske prøver af størrelse som røret *a*. Borets konstruktion forhindrer, at der sker nogen væsentlig forandring med prøvens struktur, hvilket er af vigtighed for bedømmelsen.

Naar man f. eks. fra hver 10 baller i en jernbanevognladning udborer en prøve fra overfladen til midten af ballen og sammenblender disse særprøver til en gjennemsnitsprøve, vil ikke prøvetagningen kræve lang tid.

Prøverne bør indsendes til undersøgelse i fuldstændig tørre og lukkede beholdere med et vægtindhold af 400—500 gram. Det er hensigtsmæssigt ved indsendelsen af prøverne til laboratoriet at forsegle dem og vedlægge beskrivelse.

Metoderne for bestemmelse af torvstrøets vandopsugningsevne og vandgehalt er forlængst udarbejdet af professor *Fleischer* og har ved flere aars erfaring paa laboratorierne staaet sin prøve.\*)

For bestemmelse af torvstrøets godhed er det ikke tilstrækkelig kun at undersøge vandgehalten. Vandopsugningsevnen bliver vistnok i høi grad paavirket af torvens vandindhold, men afhænger ogsaa af en række andre faktorer, som beskaffenheden af de torvdannende planter, torvens struktur og modenhedsgrad, indhold af mineralske bestanddele osv.

For at kontrolundersøgelse af torvstrø skal kunne blive mere almindelig, er det af betydning, at undersøgelsen om muligt bliver letvindt og billig. I mange tilfælde, især hvor det gjælder en vare af kjendt oprindelse, kan man lade sig nøie med kun at bestemme vandgehalt og dette desto mere jo større erfaring den anstalt, der udfører undersøgelsen, har i undersøgelse af torvstrø, og paa grundlag af erfaring er istand til at bedømme varens godhed efter dens udseende.

Torvstrøtilvirkningen vil sikkert i fremtiden faa endnu større betydning end nu, og et betydningsfuldt skridt henimod at stille handelen med torvstrø paa en sund basis vil være at faa istand bindende overenskomster mellem kjøbere og sælgere angaaende varens beskaffenhed, særlig m. h. t. vandgehalten.

Det har været fremholdt, at god, lufttør torvstrø gjennemsnitlig bør indeholde 19 pct. vand, men det er vistnok i praksis vanskelig at kunne garantere dette. De fleste undersøgelser viser en langt høiere vandgehalt, og 30 pct. bør være grænsen for brugbar torvstrø og torvmuld.

## OVERGJØDSLINGSFORSØG PAA ENG.

AF AMTSAGRONOM, INGENIØR K. MONRAD.

FRA DE VAAREN 1904 anlagte overgjødslingsforsøg foreligger nu to aars høstningsresultater, hvorfor der kan opgøres en mening om lønsomheden af de foretagne gjødslinger. I betragtning maa dog tages, at forsøgene blev anlagt sent paa vaaren (se side 93 i »Meddelelserne« for 1905), og at sommeren 1904 var en meget tør sommer, hvorved al overgjødsling paa langt nær kom til fuld virkning. Ikke desto mindre har gjødslingen paa de fleste steder givet godt økonomisk udbytte, saaledes som det vil fremgaa af omstaaende tabel.

\*) Statens kemiske kontrolstationer udfører hos os saadanne bestemmelser.